

Mocniny s celým exponentem

K nim se potřebujeme vypořádat s nulovým exponentem a se záporným exponentem.

Obojí je snadno pochopitelné, když budeme řešit mezní příklady mocnin s přirozeným exponentem:

$\frac{a^n}{a^n} = 1$ Podle věty 2. sice není $n > n$, ale připustíme-li na okamžik možnost řešení, dostaneme nulový exponent. Proto dodefinujeme: $\forall a \in \mathbb{R} \setminus \{0\}, a^0 = 1$ s výjimkou $a = 0$.

A dále bude-li ve zlomku v čitateli 1, kterou teď můžeme nahradit nultou mocninou jakéhokoliv čísla znovu podle věty 2. by se dalo vytušit, že mocnina se záporným exponentem je převrácená hodnota mocniny s kladným exponentem. Dodefinujeme, že $\forall a \in \mathbb{R} \setminus \{0\}, n \in \mathbb{N}: a^{-n} = \frac{1}{a^n}$

Věty 1. - 5. můžeme teď rozšířit pro celé exponenty.

$$\begin{array}{ccc} \frac{(-2)^3 \cdot 2^2}{(-2)^2 \cdot 2} & \frac{(2^3 \cdot 3)^3}{(2 \cdot 3)^2} & \frac{|(-3)^3| \cdot (-2)^3}{2^5 \cdot 3} \\ \left[\left(\frac{1}{3} \right)^2 \right]^3 \cdot \left(\frac{5}{3} - \frac{3}{5} \right)^0 & \frac{|-2|^2 \cdot 4^3}{|-16|} & \frac{(2 - |3|)^3}{5^2} \end{array}$$

Rozložte na součin prvočísel následující čísla:

$$\begin{array}{ccc} 108 = 2^2 \cdot 3^3 & 225 = 3^2 \cdot 5^2 & 117 = 3^2 \cdot 13 \quad 100 = 2^2 \cdot 5^2 \\ 343 = 7^3 & & \\ 300 = 2^2 \cdot 3 \cdot 5^2 & 1250 = 2 \cdot 5^7 & \end{array}$$

Dokažte, že $\forall a \in \mathbb{R}; \forall n \in \mathbb{N}: a < 0 \Rightarrow a^{2n} < 0$

Dokažte, že $\forall a \in \mathbb{R}; \forall n \in \mathbb{N}: a < 0 \Rightarrow a^{2n-1} < 0$

Příklad se zrnky:

$$p_1 = 1 = 2^0; p_2 = 2 = 2^1; p_3 = 4 = 2^2; p_4 = 8 = 2^3; p_5 = 16 = 2^4; p_6 = 32 = 2^5; p_k = 2^{k-1}; p_{64} = 2^{63}$$

porovnejte počet zrn na prvních deseti políčkách s počtem zrn na 11. políčku:

součet zrn na prvních deseti políčkách: $1 + 2 + 4 + 8 + 16 + 32 + 64 + 128 + 256 + 512 = 1023$

kolikrát víc zrn je na 64. než na 50. políčku: $\frac{2^{63}}{2^{49}} = 2^{14} = 16384$

vyjádřete počet zrn na 21. a 61. políčku jako mocninu počtu zrn na políčku 11:

$$p_{11} = 2^{10}; p_{21} = 2^{20} = p_{11}^2; p_{61} = 2^{60} = p_{11}^6$$

$$(p_1 \cdot p_2 \cdot p_3 \cdot p_4 \cdot p_5 \cdot p_6 \cdot p_7 \cdot p_8 \cdot p_9 \cdot p_{10})^3 = p^{(0+1+2+3+4+5+6+7+8+9) \cdot 3} = p^{135}$$

$$\left(\frac{p_{53} \cdot p_{48}}{p_{23} \cdot p_7} \right)^3 \cdot \frac{p_{60}}{p_{12}} \quad \left(p_{11}^3 \cdot \frac{1}{p_{15}^2} \right)^2 \cdot \left[\left(\frac{1}{p_{30}} \right)^3 \right]^2$$

$$(6 \cdot a^3 \cdot b^{-2} \cdot c^{-1}) \cdot (3 \cdot a^{-5} \cdot b^3 \cdot c)$$

$$(3 \cdot a^{-2} \cdot b^3 \cdot c^{-3})^{-2}$$

$$(4 \cdot a^{-3} \cdot b^{-4} \cdot c^{-3}) : (16 \cdot a^3 \cdot b^{-3} \cdot c^3)$$

$$\left(a^{-2} - \frac{b^{-2}}{c^2} \right)^{-1}$$

$$\left(\frac{a^2 - b^2}{c^{-2}} \right)^{-1}$$

$$\left(\frac{a^{-2} + b^{-2}}{c^{-2}} \right)^{-1}$$